07/02/2023

Εκδήλωση για τα ελληνικά υποβρύχια του Β’ ΠΠ στη Σχολή Γονέων-Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κατερίνης

/ Επικαιρότητα

Η Σχολή Γονέων – Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κατερίνης φιλοξένησε τρεις αξιόλογους ομιλητές την Δευτέρα 6 Φεβρουαρίου 2023. Τον Αρχιπλοίαρχο ε. α. Αντιπρόεδρο του Ελληνικού Ινστιτούτου Ναυτικής Ιστορίας (ΕΛ.Ι.Ν.ΙΣ.) κ. Λεωνίδα Τσιαντούλα, την Συγγραφέα – Ερευνήτρια Ναυτικής Ιστορίας κ. Κρίστυ Εμίλιο Ιωαννίδου και τον Συγγραφέα – Ιστορικό Ερευνητή κ. Δημήτρη Γκαλών. Το ειδικό θέμα της εκδήλωσης ήταν το: «Τα Ελληνικά υποβρύχια στον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο».

Η εκδήλωση έγινε σε συνδιοργάνωση με το **Ελληνικό Ινστιτούτο Ναυτικής Ιστορίας (ΕΛ.Ι.Ν.ΙΣ.)**

και του **Ναυτικού Μουσείου Λιτοχώρου**.

Ο **κ. Τσιαντούλας**, αφού ευχαρίστησε τον Πρόεδρο της Σχολής, ενημέρωσε το κοινό για το **ΕΛ.Ι.Ν.ΙΣ** και είπε ότι είναι ένας σχετικά νέος φορέας που δημιουργήθηκε για να καλύψει τα κενά στο χώρο της μελέτης και διάδοσης της ναυτικής ιστορίας και ναυτικής παράδοσης στη χώρα μας. Έκανε μια ιστορική αναδρομή για τα υποβρύχια ξεκινώντας από το 1886, που εντάχθηκε στον **Ελληνικό Στόλο** το πρώτο υποβρύχιο, το καταδυόμενο Nordenfeld. Συνέχισε με αναφορά στα υποβρύχια ΔΕΛΦΙΝ και ΞΙΦΙΑΣ, που εντάχθηκαν στον Στόλο μας στην περίοδο των Βαλκανικών Πολέμων και παροπλιστήκαν το 1920. Την περίοδο 1925-1929 κατασκευάστηκαν στη Γαλλία και εντάχθηκαν στον Στόλο μας 6 νέα υποβρύχια, τα ΚΑΤΣΩΝΗΣ, ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ, ΠΡΩΤΕΥΣ, ΝΗΡΕΥΣ, ΤΡΙΤΩΝ, και ΓΛΑΥΚΟΣ.

Εξαιτίας της ταχύτατης εξέλιξης της τεχνολογίας στον τομέα αυτό, τα 6 ελληνικά υποβρύχια, όταν κυρήχθηκε ο ελληνοϊταλικός πόλεμος ήταν παρωχημένα προβληματικά και με τεράστια έλλειψη ανταλλακτικών. Η δε αναλογία υποβρυχίων μεταξύ **Ελλάδος** και **Ιταλίας** ήταν 6 προς 153 υποβρύχια! Η αναλογία συνολικά των μάχιμων ναυτικών μονάδων ήταν 39 πλοία για την **Ελλάδα** και 398 για την Ιταλία. Αυτά τα νούμερα απέκλειαν από τη σκέψη κάθε απευθείας ναυτικής αντιπαράθεσης των 2 Στόλων. Το Ναυτικό μας περιορίστηκε στην υποστήριξη και προστασία των μεταφορών ανδρών και εφοδίων προς το ελληνοαλβανικά μέτωπο, αποστολή που εξετέλεσε με απόλυτη επιτυχία.

Η δράση των υποβρυχίων στην αρχή του πολέμου ήταν αμυντική και αποσκοπούσε στον έγκαιρο εντοπισμό κάποιας προσπάθειας του εχθρού για διείσδυση στον Πατραϊκό κόλπο. Προς το τέλος του έτους όμως τα υποβρύχια μας προωθήθηκαν προς Βορράν και εκτέλεσαν επιθετικές περιπολίες στην Αδριατική με αρκετές σημαντικές επιτυχίες, αλλά και με την απώλεια του Πρωτέας που βυθίστηκε αύτανδρο.

Και τα 6 υποβρύχια μας ακολούθησαν τον **Ελληνικό Στόλο** στην αποδημία στην **Αίγυπτο** τον Απρίλιο του 1941. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο **Διοικητής Υποβρυχίων Πλοίαρχος Αθανάσιος Ξηρός**, που δεν μπόρεσε να τα ακολουθήσει διότι διετάχθη να μείνει για να παραδώσει τον Ναύσταθμο στους Γερμανούς, λίγες

μέρες μετά αυτοκτόνησε. Η Ελληνική Σημαία όμως ποτέ δεν απεστάλη χάρη στον Ελληνικό Στόλο.

Στην **Αίγυπτο** τα υποβρύχια μας, μετά από τις απαραίτητες επισκευές, ανέπτυξαν πολύ μεγάλη δράση ενταγμένα επιχειρησιακά στο Βρετανικό Στόλο. Στη διάρκεια των επιχειρήσεων απωλέσθησαν άλλα 3 υποβρύχια, τα ΓΛΑΥΚΟΣ, ΤΡΙΤΩΝ και ΚΑΤΣΩΝΗΣ.

Τον Οκτώβριο του 1944 ο **Ελληνικός Στόλος** επιστρέφει στην **Ελλάδα** νικητής. Τα απομείναντα υποβρύχια σε λίγο παροπλίζονται και αντικαθιστώντας από νέα Αμερικανικής προελεύσεως. Ο πυργίσκος του ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗ εκτίθεται σήμερα στον υπαίθριο χώρο του Ναυτικού Μουσείου Ελλάδος για να μας θυμίζει τις στιγμές δόξας τους.

Ο **κ. Τσιαντούλας** έκλεισε την ομιλία του με απόσπασμα από συνέντευξη που άφησε στο γιο του στα βαθιά γεράματα ο πρώην ναύτης του ΚΑΤΣΩΝΗΣ, ο Ιωσήφ Ιωσήφ ο οποίος πέθανε πρίν λίγα χρόνια στην **Αυστραλία**! «Στο ΚΑΤΣΩΝΗΣ είμασταν όλοι το ίδιο, αξιωματικοί και ναύτες, δεν υπήρχε διαφορά. Κανείς δε βαρυγκόμησε. Όλοι αφιέρωσαν τη ζωή τους για την Πατρίδα».

Η **κ. Κρίστυ Εμίλιο Ιωαννίδου** αναφέρθηκε στη ζωή στα Ελληνικά υποβρύχια του **Β' Παγκοσμίου Πολέμου**.

Η περιγραφή της ήταν γλαφυρή και παραστατική. Όλο το κοινό παρακολουθούσε με μεγάλο ενδιαφέρον. Νιώθαμε τον εαυτό μας μέσα σε υποβρύχιο! Αναφέρθηκε στο γηραιό του υλικού των υποβρυχίων και επεσήμανε ότι, μεταξύ άλλων, είχαν περιορισμένο βάθος καταδύσεων, συχνές διαρροές νερού και υδραυλικού ελαίου, κακή ποιότητα καλωδιώσεων, τα πρωραία πτερύγια βάθους δεν αναδίπλωναν και οι μηχανισμοί εξυπηρέτησής τους ήταν ευπαθείς, δεν υπήρχε μηχανισμός αφανούς εκσφενδονίσεως τορπιλλών, κλπ.

Με αυτές τις συνθήκες η επίθεση ήταν καθαρά «αυτοκτονία». Όταν εξαπολύετο η τορπίλη, η πλώρη ανέβαινε στην επιφάνεια και πρόδιδε τη θέση του υποβρυχίου. Έτσι έπαυε το στοιχείο του αιφνιδιασμού. Η **κ. Ιωαννίδου** μίλησε για το εσωτερικό του υποβρυχίου όπου επικρατούσε πάντοτε υγρασία και ο αέρας γινόταν σταδιακά βεβαρυμμένος. Το νερό διατίθετο σε περιορισμένες ποσότητες και μόνο για πόση και πλύσιμο δοντιών. Το λουτρό και το ξύρισμα ήταν απαγορευμένα.

Εν συνεχεία αναφέρθηκε στο φαγητό των πληρωμάτων. Τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά έπρεπε να καταναλωθούν τις δύο πρώτες μέρες αφού δεν υπήρχαν ψυγεία. Ο μάγειρας έκανε κι εκείνος με τη σειρά του «πατέντες» ώστε να διατηρήσει περισσότερο τα νωπά προϊόντα. Τα σκουπίδια μαζεύονταν σε διχτυωτές σακούλες και κατά τη νύχτα ρίπτονταν στη θάλασσα, ενώ σοβαρό κεφάλαιο αποτελούσε η τουαλέτα και ο τρόπος χρήσεως της. Αναφέρθηκε στο

γερμανικό υποβρύχιο U-1206, υπό τον Κυβερνήτη Schlitt, το οποίο χάθηκε στις 13 Απριλίου 1945 εξαιτίας δυσλειτουργίας της τουαλέτας, η οποία ανάγκασε το Υ/Β να αναδυθεί ταχέως και έτσι να γίνει ορατό από συμμαχικό αεροσκάφος που το βύθισε σε λίγα λεπτά.

Στο τέλος έκλεισε με τα κρίσιμα δευτερόλεπτα στα οποία ένα πλήρωμα βιώνει όταν εξαπολύεται η τορπίλλη και κατευθύνεται προς τον στόχο της αλλά και όταν το υποβρύχιο δέχεται επίθεση με βόμβες βάθους. Χρησιμοποίησε ως παράδειγμα την περίπτωση του υποβρυχίου ΠΙΠΙΝΟΣ και την προσευχή προς στην Παναγία των πληρωμάτων (πάντα μέσα από μαρτυρίες και αναφορά πηγών).

Τελευταίος ομιλητής ήταν ο **κ. Δημήτρης Γκαλών**, που έκανε την εισήγηση διαδικτυακά, από το **Αμβούργο**.
Αναφέρθηκε στην ιστορία του υποβρυχίου ΚΑΤΣΩΝΗΣ. Είναι ένα από τα έξι στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο!
Κατασκευάστηκε το 1923 στη Γαλλία, μαζί με το ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ. Στις 20 Μαρτίου του 1926 έγινε η καθέλκυση του με την Ελληνική σημαία των δύο όμοιων υποβρυχίων. Είχε πλήρωμα 45 άνδρες. 6 αξιωματικούς και 39 υπαξιωματικούς και ναύτες. Διέθετε τορπίλες, πυροβόλο και πολυβόλο! Το 1935 συμμετείχε στο Βενιζελικό κίνημα. Όπως και τα άλλα υποβρύχια είχε ελλιπή συντήρηση και έλλειψη ανταλλακτικών. Η παράδοση των ανταλλακτικών δεν έγινε λόγω της έναρξης του πολέμου. Στις 28 Οκτωβρίου του 1940 με την έναρξη του πολέμου, άρχισε επιχειρήσεις στο Ιόνιο και την Αδριατική. Στις 3 Νοεμβρίου του 1940 διέκοψε την επικοινωνία μεταξύ Αλβανίας και Ιταλίας. Στις 22 Δεκεμβρίου 1940 – 4 Ιανουαρίου 1941 εκτέλεσε περιπολίες στην Αδριατική. Στις 23 Δεκεμβρίου εντόπισε και επιτέθηκε σε ατμόπλοιο, αλλά δε βρήκε το στόχο του. Επίσης στις 29 Δεκεμβρίου εντόπισε ατμόπλοιο, αλλά οι δυο τορπίλες δε βρήκαν το στόχο. Στην συνέχεια καταδίωξε μικρό Ιταλικό πλοίο που κουβαλούσε πετρέλαιο. Μετά την επίθεση πήγε στο Πρίντεζι. Η τρίτη περιπολία έγινε στις 14 Φεβρουαρίου 1941 έως 21 Φεβρουαρίου 1941. Πέρασε τον Κορινθιακό και Αμβρακικό και βρέθηκε στο Ιόνιο. Στις 18 Φεβρουαρίου έφυγε από την Ιθάκη στην Αδριατική, συνάντησε σφοδρή κακοκαιρία, άλλαξε πορεία και επέστρεψε στο Ναύσταθμο. Η τέταρτη περιπολία έγινε στις 24 Μαρτίου έως 2 Απριλίου 1941. Στις 19 Απριλίου 1941 έφυγε με προορισμό τη Σούδα, μαζί με το ΓΛΑΥΚΟΣ και το ΑΒΕΡΩΦ. Στις 23

Απριλίου 1941 έφυγε στην Αλεξάνδρεια με το αντιτορπιλικό Βασίλισσα Όλγα. Εκεί έγινε έλεγχος και επισκευή. Απέπλευσε από την Αλεξάνδρεια στις 30 Ιουνίου 1941 μαζί με το ΑΒΈΡΩΦ και το ΉΦΑΙΣΤΟΣ στο Σουέζ. Στις 21 Ιουλίου 1941 έγινε απόπλους από το Σουδάν. Ρυμουλκήθηκε από το ΑΒΈΡΩΦ 700 ναυτικά μίλια στο Σουδάν όπου εκτελέστηκαν εργασίες επισκευής! Στις 26 Ιανουαρίου 1942 ανέλαβε Κυβερνήτης ο Βασίλειος Λάσκος. Στις 23 Οκτωβρίου 1941 έγινε αντικατάσταση σημαντικών κομματιών του υποβρυχίου. Στις 20 Φεβρουαρίου έως 30 Μαρτίου του 1942 απέπλευσε στο PORT SIDE. Τον Μάρτιο – Απρίλιο του 1943 πλησιάζοντας στο Γύθειο, υπήρχε Ιταλικό πλοίο, εξαπέλυσε τορπίλες και το βύθισε. Σε περιπολία στις 21 Μαΐου έως 4 Ιουνίου, κοντά στο Πήλιο εντόπισε Ισπανικό πλοίο και το βύθισε. Μετά πήγε στη Σκόπελο και την Αλόννησο. Στην έβδομη και τελευταία περιπολία του στις 5 Σεπτεμβρίου έως την 12η Σεπτεμβρίου 1943 ήταν στην Εύβοια, όπου πληροφορήθηκε ότι υπήρχε στη Θεσσαλονίκη πλοίο που θα αναχωρούσε. Στις 14 Σεπτεμβρίου 1943, ημέρα του Σταυρού, σε περισκοπικό βάθος βγήκε στην επιφάνεια για επίθεση. Δέχτηκε όμως επίθεση από στρατιωτικό ναρκαλιευτικό, που το επέταξαν οι Γερμανοί. Βυθίστηκε και σκοτώθηκαν 32 άτομα. Σώθηκαν 17, μαζί και οι δυο Βρετανοί σύνδεσμοι, που έγιναν αιχμάλωτοι πολέμου. Το 1948 ο Καραγάτσης έγραψε βιβλίο για τον κυβερνήτη Βασίλη Λάσκο. Το 1951 ο Ύπαρχος του θρυλικού υποβρυχίου που σώθηκε ο κ. Ηλίας Τσουκαλάς, έγραψε βιβλίο με μαρτυρίες της βύθισης το οποίο εντοπίστηκε το 2016 και ταυτοποιήθηκε το 2019 στη Σκιάθο σε βάθος 250 μέτρων. Για το Υποβρύχιο ΚΑΤΣΩΝΗΣ ο ομιλητής Δημήτρης Γκαλών, έγραψε το βιβλίο «**Διαβαίνοντας τους ατραπούς του θρύλου**».

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία της η Αντιπεριφερειάρχης Πιερίας κ. Σοφία Μαυρίδου, ο Πρόεδρος του Ναυτικού Μουσείου Λιτοχώρου κ. Ιωάννης Τριανταφύλλου και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Αποστράτων Σωμάτων Ασφαλείας Ν. Πιερίας κ. Δημήτριος Αδαμόπουλος. Ευχαριστούμε θερμά τον Δημήτριο Γατσιό – Πεσερίδη για τις φωτογραφίες και την βιντεοκάλυψη της εκδήλωσης και το

ανθοπωλείο Δεμερτζίδης για τον στολισμό της αίθουσας.

Η επόμενη εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την **Δευτέρα 20 Φεβρουαρίου 2023** με επίσημο ομιλητή και καλεσμένο τον **πρωτοσύγγελο της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος Αρχιμανδρίτη π.Εφραίμ Τριανταφυλλόπουλ**ο και θέμα της ομιλίας του: **«Αφιέρωμα στον μακαριστό Μητροπολίτη Σισανίου & Σιατίστης κυρό ΠΑΥΛΟ»** με αφορμή τα 4 χρόνια από την εκδημία του. Την έναρξη της εκδήλωσης θα ανοίξει η **χορωδία της ΓΕΧΑ Κατερίνης «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΜΕΛΩΔΟΙ»**.

ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ

ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

www.sxoligoneon.gr

Αρχ. ΕΦΡΑΙΜ
Τριανταφυλλόπουλος

Θέμα: "Αφιέρωμα στον μακαριστό Μητροπολίτη Σισανίου & Σιατίστης κυρό ΠΑΥΛΟ".

(4 Χρόνια απο την εκδημία του)

Δευτέρα **20 Φεβρουαρίου 2023**

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ:

Χορωδία ΓΕΧΑ Κατερίνης "ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΜΕΛΩΔΟΙ".

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΓΕΧΑ Κατερίνης

Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κατερίνης. Ώρα Έναρξης 19:00